

Rješenje

**po Zahtjevu za pokretanje postupka za utvrđivanje zloupotrebe dominantnog položaja
privrednog subjekta JP BH Pošta, Sarajevo podnesenom od privrednog subjekta MHS,
Sarajevo**

**Sarajevo
Juni 2009. godine**

Broj: 01-06-26-056-36-II/08
Sarajevo, 4. juni 2009. godine

Na osnovu člana 42. tačka g), a u vezi sa članom 10. stav (2) tačka b) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05 i 76/07), i članom 105. Zakona o upravnom postupku (Službeni glasnik BiH, br. 29/02, 12/04 i 88/07) u postupku pokrenutom na osnovu Zahtjeva za pokretanje postupka utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja podnesenog od privrednog subjekta MHS Društvo za trgovinu i usluge d.o.o. Sarajevo, Igmanska 8, 71000 Sarajevo, protiv privrednog subjekta Društvo sa ograničenom odgovornošću JP BH Pošta, Obala Kulina bana 8, 71000 Sarajevo, Konkurencijsko vijeće, na 89. (osamdesetdevetoj) sjednici održanoj dana 4. juna 2009. godine, je donijelo

R J E Š E N J E

1. Odbija se Zahtjev privrednog subjekta MHS Društvo za trgovinu i usluge d.o.o. Sarajevo, Igmanska 8, 71000 Sarajevo za utvrđivanje zloupotrebe dominantnog položaja privrednog subjekta Društvo sa ograničenom odgovornošću JP BH Pošta, Obala Kulina bana 8, 71000 Sarajevo, kao neosnovan.
2. Odbija se Zahtjev privrednog subjekta Društvo sa ograničenom odgovornošću JP BH Pošta, Obala Kulina bana 8, 71000 Sarajevo, za nadoknadu troškova postupka, kao neosnovan.
3. Svaka stranke u postupku snosi svoje troškove postupka.
4. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće zaprimilo je, dana 30. decembra 2008. godine pod brojem: 01-06-26-056-II/08 Zahtjev za pokretanje postupka privrednog subjekta MHS, društvo za trgovinu i usluge d.o.o. Sarajevo, Igmanska 8, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: MHS d.o.o. Sarajevo) za utvrđivanje zloupotrebe dominantnog položaja (u daljem tekstu: Zahtjev) privrednog subjekta Društvo sa ograničenom odgovornošću JP BH Pošta, Obala Kulina bana 8, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo), podnesen po punomoćeniku Avdi Škaljiću, advokatu, Skenderija 33, 71000 Sarajevo (punomoć izdana od privrednog subjekta MHS dana 20. decembra 2008. godine) (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva). Privredni subjekt MHS tokom postupka (dana 13. aprila 2009. godine) je imenovao novog punomoćenika Ahmeda Žilića, advokata, Radićeva 2, 71000 Sarajevo.

Budući da je Zahtjev u dijelu koji se odnosi na povrede propisa o zaštiti tržišne konkurencije, odnosno zloupotrebe dominantnog položaja bio nepotpun i nejasan, Konkurencijsko vijeće je tražilo od Podnosioca zahtjeva (akt broj: 01-06-26-056-1-II/08 od dana 5. januara 2009. godine

dostavljanje detaljanog opisa činjeničnog stanja, prakse ili okolnosti koje su razlog za podnošenje Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (1) tačka c) Zakona o konkurenciji (u daljem tekstu: Zakon).

Podnosilac zahtjeva je dostavio traženu dokumentaciju u roku odobrenom od Konkurencijskog vijeća (podnesak broj: 01-06-26-056-2-II/08 od dana 19. januara 2009. godine).

Kompletiranjem Zahtjeva Konkurencijsko vijeće, na osnovu člana 28. stav (3) Zakona Podnosiocu zahtjeva izdalo je Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, dana 09. februara 2009. godine broj: 01-06-26-056-5-II/08.

Stranke u postupku

Stranke u postupku su Društvo sa ograničenom odgovornošću JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo, Obala Kulina bana 8., 71000 Sarajevo, i privredni subjekt MHS Društvo za trgovinu i usluge d.o.o. Sarajevo, Igmanska 8, 71000 Sarajevo.

Privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo

Privredni subjekt Društvo sa ograničenom odgovornošću JP BH Pošta, Obala Kulina bana 8., 71000 Sarajevo (skraćena sudska oznaka firme: JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo) je registrovan u Opštinskom sudu u Sarajevu pod matičnim brojem: 1-23390, osnovan od Vlade Federacije Bosne i Hercegovine dana 20.12.2001. godine, podjelom na privredni subjekt Javno preduzeće BH Pošta Sarajevo i privredni subjekt Javno preduzeće BH Telekom Sarajevo, sa osnovnim kapitalom od 245.579.085,73 KM.

Pretežne registrovane djelatnosti su usluge platnog prometa, trgovina na malo i veliko, kurirske djelatnosti, razne vrste univerzalnih i rezervisanih poštanskih usluga.

Privredni subjekt MHS d.o.o. Sarajevo

Privredni subjekt MHS Društvo za trgovinu i usluge d.o.o. Sarajevo, Igmanska 8, 71000 Sarajevo (Skraćeni sudski naziv: MHS d.o.o. Sarajevo) je registrovan u Opštinskom sudu Sarajevo (matični broj subjekta 65-01-0079-07 i JIB 4201277750007), dana 24. jula 2007. godine, sa vlasničkim udjelom po 30,0% fizičke osobe Tahirović Mirza, Olovska do 61, 71000 Sarajevo; Šabanović Samir, Čebedžije 34a, 71000 Sarajevo, Kustura Hadis, Envera Šehovića 9, 71000 Sarajevo, i 10,0% fizičke osobe Škaljić Edina, Paromlinska 33, 71000 Sarajevo, sa upisanim osnovnim kapitalom od 2.100,00 KM.

Pretežne registrovane djelatnosti su proizvodnja hrane, pića, hljeba i peciva, proizvodnja tekstila i odjeće i obuće, trgovina na veliko i malo raznovrsnim proizvodima, industrijskom opremom, prevoz putnika i robe, izdavačka djelatnost, određene poštanske usluge (kurirske usluge).

Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće u postupku je primjenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», broj 18/06), Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja («Službeni glasnik BiH», broj 18/06).

Konkurencijsko vijeće u predmetnom postupku je uzelo u obzir i odredbe Zakona o poštama Bosne i Hercegovine – «Službeni glasnik BiH», broj 33/05; Pravilnik o opštim uslovima za pružanje poštanskih usluga– «Službeni glasnik BiH», broj 04/07; Pravilnik o izdavanju licence za

obavljanje poštanskih usluga - «Službeni glasnik BiH», broj 92/07; Odluka o visini troškova za izdavanje licence i visini godišnje naknade za obavljanje poštanskih usluga - «Službeni glasnik BiH», broj 92/0; Zakon o poštanskom prometu u Federaciji Bosne i Hercegovine – «Službene novine Federacije BiH», broj 76/04; Pravilnik o opštim uslovima za pružanje poštanskih usluga - «Službene novine Federacije BiH», broj 04/07.

Zahtjev za pokretanjem postupka

Zahtjev je podnesen od privrednog subjekta MHS d.o.o. Sarajevo, u skladu sa članom 27. Zakona, radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja slobodne tržišne konkurencije zloupotrebom dominantnog položaja ograničavanjem proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača od strane privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo, u smislu člana 10. stav (2) tačka b) Zakona, te se istim od Konkurencijskog vijeća traži donošenje rješenja o zloupotrebi dominantnog položaja na relevantnom tržištu od strane privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo.

Podnosilac zahtjeva, Privredni subjekt MHS d.o.o. Sarajevo, u bitnom navodi sljedeće:

- da je privredni subjekt MHS d.o.o. Sarajevo registrovan u Opštinskom sudu u Sarajevu, između ostalih djelatnosti, i za obavljanje kurirskih usluga (šifra poddjelatnosti 64.120), navodeći da iste čine usluge, osim javnih poštanskih usluga, koje mogu obavljati privredni subjekti koji nisu javni poštanski operatori i odnose se na prikupljanje, transport i isporuku pismovnih pošiljki i paketa koje se mogu obavljati vlastitim /privatnim prevoznim sredstvima ili javnim prevozom;
- da je u skladu sa sudskom registracijom djelatnosti privredni subjekt MHS zaključio, između ostalih, ugovore sa privrednim subjektima (npr. KJKP Toplane - Sarajevo d.o.o. Sarajevo i ELOB CATV d.o.o. Sarajevo) za obavljanje kurirskih usluga (podjela računa, opomena, itd);
- da je Federalna uprava za inspekcijske poslove Rješenjem od dana 2. decembra 2008. godine, na osnovu prijave privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo, zabranila privrednom subjektu MHS d.o.o. Sarajevo pružanje rezervisanih poštanskih usluga (koje uključuju i kurirske usluge) sa obrazloženjem da nije ispunio uslove iz Zakona o poštanskom prometu Federacije BiH, odnosno nije registrovan za pružanje rezervisanih poštanskih usluga;
- da je u navedenom Rješenju pogrešno utvrđeno činjenično stanje i da nije tačno da neovlašteno pruža rezervisane poštanske usluge, jer ove usluge, pored privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo mogu pružati i drugi operatori poštanskog prometa koji imaju sudsku registraciju i da nije potrebna dodatna dozvola;
- da je privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo kontinuirano opstruisao poslovanje privrednog subjekta MHS d.o.o. Sarajevo, u smislu pogrešnog informisanja njegovih klijenata, o kršenju Zakona o poštanskom prometu u Federaciji Bosne i Hercegovine od strane privrednog subjekta MHS d.o.o. Sarajevo;
- da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo, kao javni poštanski operator, ima dominantan položaj na tržištu poštanskih usluga, budući da ima tržišni udio veći od 40,0%, te na taj način stvara i iskorištava monopolski položaj na relevantnom tržištu rezervisanih poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini, odnosno zloupotrebljava dominantan položaj, koristeći privilegovani status javnog poštanskog operatora u većinskom ili isključivom vlasništvu države;

- da je član 6. Zakona o poštanskom prometu u Federaciji Bosne i Hercegovine o poštanskim uslugama neprecizan i da nema adekvatnog obrazloženja pravne norme navedene u istome koja bi precizno regulisala rezervisane poštanske usluge, odnosno kurirske usluge, što privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo iskorištava i na taj način onemogućava pružanje tih usluga drugim registrovanim pružaocima usluga;
- da su Poštanska direktiva 97/67EC Evropskog parlamenta i Evropskog vijeća od dana 15. decembra 1997. godine, i nova Poštanska direktiva 2002/39/EC Evropskog parlamenta i Vijeća Evrope o tretmanu ekspresnih usluga, utvrdile kao osnovni princip da kurirske usluge trebaju biti liberalizovane i odvojene od ostalih poštanskih usluga, odnosno treba da postoji značajna razlika između rezervisanih poštanskih usluga, koje obavljaju javni poštanski operatori i kurirskih usluga, koje mogu vršiti i drugi pružaoci poštanskih usluga (privatni privredni subjekti). Navedena regulativa podrazumijeva da ekspresne (kurirske) usluge ne mogu biti unutar rezervisanih usluga, niti univerzalnih usluga.

Na osnovu navedenoga Podnosilac zahtjeva predlaže Konkurencijskom vijeću, u smislu člana 11. stav (2) Zakona, donošenje rješenja o zloupotrebi dominantnog položaja od strane privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo, te donošenje mjera koje doprinose osiguravanju konkurencije na tržištu poštanskih usluga.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da bez provođenja postupka nije moguće utvrditi postojanje povrede Zakona, navedene u Zahtjevu, odnosno zloupotrebe dominantnog položaja od strane privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo ograničavanjem proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača, u smislu člana 10. stav (2) tačka b) Zakona,.

Konkurencijsko vijeće na osnovu Zahtjeva, u smislu člana 32. stav (2) Zakona, je donijelo Zaključak o pokretanju postupka, broj: 01-01-26-056-7-II/08 (u daljem tekstu: Zaključak), na 84. (osamdestčetvrti) sjednici, održanoj dana 23. februara 2009. godine.

Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zahtjev i Zaključak, u skladu sa članom 33. stav (1) Zakona, privrednom subjektu JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo za dostavljanje mišljenja (dana 24. februara 2009. godine broj: 01-01-26-056-11-II/08).

Privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo je dostavio svoje mišljenje na Zahtjev i Zaključak i dostavio traženu dokumentaciju u ostavljenom vremenskom roku, u smislu člana 33. st. (2) i (3) Zakona (podnesak broj: 01-06-26-056-13-II/08 od dana 16. marta 2009. godine), navodeći u istom sljedeće:

- da rezervisane poštanske usluge, prema Zakonu o poštama Bosne i Hercegovine i Zakonu o poštanskom prometu Federacije BiH, podrazumijevaju vrstu univerzalnih poštanskih usluga koje može pružati samo javni poštanski operator, a u okviru rezervisane poštanske usluge je i prijem, otprema, prevoz, prispjeće i uručenje pismovnih pošiljki do 1000 grama (uključuje račune za režiju, komunalije, finansijske i druge izvještaje);
- da se članom 6. stav (1) tačka g) Zakona o poštama Bosne i Hercegovine kurirske usluge smatraju rezerviranim poštanskim uslugama ukoliko iznos tarife nije deset puta veći od obične tarife i iste mogu pružati i operatori poštanskog prometa (pored javnih poštanskih operatora) samo po cijenama koje su deset puta veće od cijena javnih poštanskih operatora za prenos obične pismonosne pošiljke do 20 grama;

- da privredni subjekt MHS d.o.o. Sarajevo iako je registrovan za djelatnost pružanja kurirskih usluga ne može pružati rezervisane poštanske usluge /kurirske usluge (isporuke pismonosnih pošiljki), jer član 2. tačka i) Zakona o poštama Bosne i Hercegovine i član 3. tačka 2) i član 57. stav (1) Zakona o poštanskom prometu Federacije BiH i odredbe Pravilnika o opštim uslovima za pružanje poštanskih usluga, utvrđuju da su isključivo javni poštanski operatori ovlašteni za pružanje rezervisanih poštanskih usluga, odnosno da je privrednom subjektu JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo, pored druga dva javna poštanska operatora, u navedenim propisima dano isključivo pravo i obaveza obavljanja ovih poštanskih usluga;
- da privredni subjekt MHS d.o.o. Sarajevo ne može obavljati rezervisane poštanske usluge koje su od posebnog društvenog interesa, u smislu člana 5. stav (4) Zakona o poštama Bosne i Hercegovine i bez dozvole koju izdaje Agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine, u smislu člana 10. Zakona o poštama Bosne i Hercegovine;
- da je privredni subjekt MHS d.o.o. Sarajevo nezakonito pružao usluge poštanskog prometa, jer nije imao dozvolu Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine, i time je svjesno kršio propise Bosne i Hercegovine, te je takvim djelovanjem nanosio materijalnu i drugu štetu javnim poštanskim operatorima, kao legalnim pružaocima tih usluga,
- da je privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo u skladu sa svojim obavezama i odgovornostima upoznao Federalnu upravu za inspeksijske poslove i privredne subjekte korisnike poštanskih usluga, koji imaju zaključene ugovore sa privrednim subjektom MHS d.o.o. Sarajevo, o kršenju Zakona o poštama Bosne i Hercegovine i Zakona o poštanskom prometu Federacije Bosne i Hercegovine;
- da su neosnovani navodi privrednog subjekta MHS d.o.o. Sarajevo da pružanje rezervisanih usluga od strane javnih poštanskih operatora, odnosno privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo nije u skladu sa međunarodnim normama, odnosno Poštanskim direktivama EU, jer javni poštanski operatori nisu nadležni za donošenje zakona, niti usklađivanje istih sa međunarodnim normama,
- da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo podržava postupnu liberalizaciju tržišta poštanskih usluga i postupno preuzimanje legislative pravne stečevine Evropske zajednice, u skladu sa preuzetim obavezama iz zaključenih međunarodnih ugovora / sporazuma;
- da su neosnovani navodi da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo iskorištava nepreciznost člana 6. Zakona o poštama Bosne i Hercegovine jer je tim članom precizno regulisano što su univerzalne poštanske usluge, rezervisane poštanske usluge, šta je pismovna pošiljka, i ko može vršiti te djelatnosti i pod kojim uslovima;
- da su neosnovani i neargumentovani navodi da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo ima dominantan položaj na tržištu poštanskih usluga, jer je tržište rezervisanih poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini podjeljeno između tri javna poštanska operatora na osnovu Zakona o poštama Bosne i Hercegovine, a isti učestvuju na relevantnom tržištu srazmjerno razvijenosti područja, broja korisnika, privrednih subjekata, razvijenosti i pristupačnosti poštanske mreže i ostalih uslova pružanja rezervisanih poštanskih usluga;
- da Podnosilac zahtjeva nije dokazao da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo ima preko 40,0% tržišnog udjela što se Zakonom o konkurenciji smatra dominantnim položajem, niti je dokazao zloupotrebu dominantnog položaja od strane privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo.

Prema navedenom privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo predlaže da Konkurencijsko vijeće nakon utvrđivanja činjeničnog stanja u postupku, a u skladu sa odredbama člana 42. Zakona donese rješenje kojim se utvrđuje nepostojanje zloupotrebe dominantnog položaja, u smislu čl. 9. i 10. ovoga Zakona od strane privrednog subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo.

Budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, te u svrhu pružanja mogućnosti strankama da se izjasne o činjenicama i okolnostima koje su od važnosti za donošenje konačnog rješenja, Konkurencijsko vijeće je zakazalo usmenu raspravu, dana 14. aprila 2009. godine, u skladu sa članom 39. Zakona, kojoj su prisustvovali zakonski zastupnici privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo, te zakonski zastupnik i punomoćnik privrednog subjekta MHS d.o.o. Sarajevo.

Usmena rasprava zakazana za dan 14. aprila 2009. godine je odgođena na zahtjev stranaka u postupku, jer je Podnosilac zahtjeva na usmenoj raspravi dostavio novi podnesak (zaprimljen pod brojem: 01-06-26-056-18-1-II/08), te je privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo tražio dodatno vrijeme za davanje mišljenja o istom.

Podnosilac zahtjeva u svom podnesku je ponovio navode iz Zahtjeva i naveo sljedeće:

- da Konkurencijsko vijeće treba razriješiti pitanje pravne neusklađenosti Zakona o poštanskom prometu Federacije BiH sa Zakonom o poštama Bosne i Hercegovine, a iste uskladiti sa međunarodnim pravom i standardima, odnosno poštanskim direktivama Evropske zajednice;
- da Federalna uprava za inspeksijske poslove koja djeluje na osnovu entitetskog Zakona o poštanskom prometu Federacije BiH ne može zabraniti rad privrednom subjektu MHS koji djeluje prema državnom Zakonu o poštama Bosne i Hercegovine.

Privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo je dostavio mišljenje (podnesak zaprimljen od Konkurencijskog vijeća broj: 01-06-26-056-22-II/08 dana 20. aprila 2009. godine) na podnesak privrednog subjekta MHS d.o.o. Sarajevo, podnesen na usmenenoj raspravi od dana 14. aprila 2009. godine.

Konkurencijsko vijeće je predmetni odgovor dostavilo privrednom subjektu MHS d.o.o. Sarajevo (akt broj: 01-06-26-056-23-II/08 dana 20. aprila 2009. godine) za davanje mišljenja.

Konkurencijsko vijeće je u skladu sa zaključcima sa odgođene usmene rasprave, od dana 14. aprila 2009. godine, održalo usmenu raspravu dana 22. aprila 2009. godine, u prostorijama Konkurencijskog vijeća, na kojoj su bili prisutni zakonski zastupnici privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo, te zakonski zastupnik i punomoćnik privrednog subjekta MHS d.o.o. Sarajevo.

Na usmenoj raspravi Podnosilac zahtjeva je dao mišljenje na dostavljeni odgovor privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo (od dana 20. aprila 2009. godine) i ponovio da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo iskorištava monopolni položaj na relevantnom tržištu rezervisanih poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini, odnosno zloupotrebljava dominantan položaj, koristeći privilegovani status javnog poštanskog operatora.

Privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo na usmenoj raspravi je ponovio navode iz datog mišljenja na Zahtjev i Zaključak i naveo da je djelovao u skladu sa Zakonom o poštama Bosne i

Hercegovine i da nije zloupotrebio dominantan položaj na relevantnom tržištu rezervisanih poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini.

Usmena rasprava je bila javna, u smislu Poslovnika o radu Konkurencijskog vijeća (Službeni glasnik BiH, broj: 18/06), te su bili prisutni kao posmatrači predstavnici Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine i predstavnik Udruženja špediterskih kuća Federacije Bosne i Hercegovine.

Analiza relevantnog tržište

U skladu sa članom 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta relevantno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti privrednih subjekata na određenom geografskom području.

Relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu osobito njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajnu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Relevantno tržište usluga predmetnog postupka je tržište rezervisanih poštanskih usluga.

Relevantno geografsko tržište predmetnog postupka je tržište Bosne i Hercegovine, budući da javni poštanski operatori djeluju na osnovu Zakona o poštama Bosne i Hercegovine.

U smislu navedenoga Konkurencijsko vijeće za relevantno tržište predmetnog postupka je utvrdilo tržište pružanja rezervisanih poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini.

Na osnovu analize ukupnog godišnjeg prihoda, za 2007. godinu i 2008. godinu, tržišni udjeli javnih poštanskih operatora na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine su:

Tabela 1.

Javni poštanski operatori	Ukupan prihod 2007	Tržišni udio 2007	Ukupan prihod 2008	Tržišni udio 2008
JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo	83.949.783,00	50,56%	88.813.458,00	52,92%
Preduzeće za poštanski saobraćaj Republike Srpske a.d. Banja Luka	54.744.503,00	32,97%	50.222.571,00	29,92%
Hrvatska Pošta d.o.o. Mostar	27.356.247,00	16,47%	28.803.279,00	17,16%
UKUPNO	166.050.533,00	100,0%	167.839.308,00	100,0%

Izvor: Podaci privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo; APIF Agencija za finansijske, informatičke i posredničke usluge Sarajevo; APIF Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge; analiza Konkurencijskog vijeća.

Uzimajući u obzir navedene podatke (Tabela 1.) i strukture ukupnog prihoda javnih poštanskih operatora u Bosni i Hercegovini (u kojima oko 60,0-70,0% ukupnog prihoda otpada na prihode ostvarene od rezervisanih poštanskih usluga) Konkurencijsko vijeće je procijenilo da javni poštanski operatori na relevantnom tržištu rezervisanih poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini imaju isti tržišni udio (postotak), kao što je utvrđeno na osnovu ukupnog godišnjeg prihoda.

Konkurencijsko vijeće analizom kriterija utvrđenih u Odluci o definisanju kategorija dominantnog položaja, uzimajući u obzir da na relevantnom tržištu djeluju tri javna poštanska operatora (član 21. Zakona o poštama Bosne i Hercegovine), na osnovu ukupnog prihoda je utvrdilo da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo ima na relevantnom tržištu rezervisanih poštanskih usluga tržišni udio od 50,56% u 2007. godini.

Postupak utvrđivanja činjenica

Konkurencijsko vijeće u smislu člana 35. Zakona je zatražilo podatke i dokumentaciju (akt broj: 01-06-26-056-19-II/08 od dana 15. aprila 2009. godine; 01-06-26-056-20-II/08 od dana 15. aprila 2009. godine; 01-06-26-056-21-II/08 od dana 15. aprila 2009. godine) od nadležnih institucija Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, u cilju kompletiranja dokumentacije (podnesak broj: 01-06-26-056-24-II/08 od dana 21. aprila 2009. godine zaprimljen od Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine; broj: 01-06-26-056-26-II/08 od dana 4. maja 2009. godine zaprimljen od Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine; broj: 01-06-26-056-32-II/08 od dana 8. maja 2009. godine zaprimljen od Federalnog ministarstva prometa i komunikacija).

Nadalje, privredni subjekt Hrvatska pošta d.o.o. Mostar je dostavio Konkurencijskom vijeću pisani podnesak (dana 10. aprila 2009. godine zaprimljen pod brojem: 01-06-26-056-17-II/08) u kojem podržava dato mišljenje privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo na Zahtjev privrednog subjekta MHS d.o.o. Sarajevo, u kojem se navodi da su javni poštanski operatori isključivo nadležni za pružanje rezervisanih poštanskih usluga, u smislu Zakona o poštama Bosne i Hercegovine.

Konkurencijsko vijeće u postupku na osnovu dokumentacije dostavljene od privrednog subjekta MHS d.o.o. Sarajevo, privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo i nadležnih institucija Bosne i Hercegovine (Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, Agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstvo prometa i komunikacija) je utvrdilo sljedeće činjenice:

- javni poštanski operator znači preduzeće koje je u većinskom državnom vlasništvu i koje je registrovano za pružanje rezervisanih i nerezervisanih poštanskih usluga (član 2. tačka i) Zakona o poštama Bosne i Hercegovine);
- javni poštanski operatori su privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo, Preduzeće za poštanski saobraćaj Republike Srpske a.d. Banja Luka, Petra I Karadorđevića 93, 78000 Banja Luka i privredni subjekt Hrvatska Pošta d.o.o. Mostar, Tvrtka Miloša bb, 88000 Mostar (član 24. stav (1) Zakona o poštama Bosne i Hercegovine);
- rezervisane poštanske usluge znače one univerzalne poštanske usluge koje može pružati samo javni poštanski operator (član 2. tačka f) Zakona o poštama Bosne i Hercegovine), koji je u većinskom vlasništvu države;
- operator poštanskog prometa može biti svaka pravna osoba koja ispunjava određene tehničke, kadrovske i druge uslove, ukoliko za pružanje poštanskih usluga posjeduje ovlaštenje dobijeno od nadležnih tijela i ukoliko te usluge pruža u okviru svoje registrovane djelatnosti (član 9. stav (2) Zakona o poštama Bosne i Hercegovine);

- operator poštanskog prometa znači organizaciju (privredni subjekt) koja je u skladu sa ovim Zakonom, ovlaštena za pružanje nerezervisanih usluga (član 2. tačka g) Zakona o poštama Bosne i Hercegovine);
- Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovini izdaje i oduzima dozvole (licence) poštanskim operatorima, uz saglasnost Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, za obavljanje poštanskih usluga, u skladu sa pravilnikom koji donosi ista.
- Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovini je dana 7. marta 2008. godine izdala Obavještenje kojim poziva davaoce poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini na podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja (licence) za obavljanje poštanskih usluga;
- privredni subjekt MHS d.o.o. Sarajevo registrovan u Opštinskom sudu u Sarajevo, između ostalih djelatnosti, i za pružanje kurirskih usluga (šifra poddjelatnosti 64.120) nije podnio zahtjev za dobijanje dozvole, na osnovu Obavještenja Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovini i nema dozvolu dobijenu od iste za pružanje poštanskih usluga, odnosno obavljanje kurirskih usluga;
- Federalna uprava za inspekcijske poslove – federalni inspektor za telekomunikacije (u sastavu Federalnog ministarstvo prometa i komunikacija) je donijela Rješenje, dana 2. decembra 2008. godine broj: 10/12-27-5294/MD/08, o zabrani privrednom subjektu MHS d.o.o. Sarajevo obavljanja rezervisanih poštanskih usluga (jer pored registracije kod suda nije imao dozvolu Agencije, za obavljanje poštanskih usluga).

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo, na osnovu člana 24. stav (1) Zakona o poštanskom prometu Bosne i Hercegovine, da djeluju tri javna poštanska operatora koja pružaju univerzalne i ostale poštanske usluga u Bosni i Hercegovini, odnosno poštanske usluge od posebnog društvenog interesa.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo djeluje kao javni poštanski operator, te da se na istog primjenjuju odredbe Zakon o poštanskom prometu Bosne i Hercegovine, kao *lex specialis*.

Konkurencijsko vijeće u ocjeni dominantnog položaja privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo je uzelo u obzir član 9. stav (2) Zakona, kojim je utvrđeno da privredni subjekt može imati dominantan položaj na tržištu roba ili usluga ako na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine ima udio veći od 40,0%, i član 4. stav (1) Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja, kojim je utvrđeno da dominantan položaj u pravilu nije zabranjen, ako privredni subjekt svojim postupanjem i djelovanjem ne sprječava, ograničava ili narušava tržišnu konkurenciju.

Konkurencijsko vijeće analizom kriterija utvrđenih u Odluci o utvrđivanju relevantnog tržišta je utvrdilo da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo ima tržišni udio od 50,56% (Tabela 1.) na relevantnom tržištu rezervisanih poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini, te je procijenilo da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo ima dominantan položaj na relevantnom tržištu rezervisanih poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini.

Konkurencijsko vijeće je razmotrilo navedene činjenice, pojedinačno i zajedno, u smislu odredbi Zakona, Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja i Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, i utvrdilo da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo, svojim postupanjem i djelovanjem ne zloupotrebljava dominantan položaj ograničavanjem proizvodnje,

tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine, u smislu člana 10. stav (2) tačka b) Zakona, odnosno da svojim postupanjem i djelovanjem ne sprječava, ograničava ili onemogućava konkurenciju na relevantnom tržištu pružanja rezervisanih poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini, niti djelovanje privrednog subjekta MHS d.o.o. Sarajevo.

Konkurencijsko vijeće pri donošenju odluke je uzelo u obzir i mišljenje nadležnih institucija Bosne i Hercegovine (Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, Agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i Federalna uprava za inspeksijske poslove – federalni inspektor za telekomunikacije) da privredni subjekt MHS d.o.o. Sarajevo je djelovao na tržištu rezervisanih poštanskih usluga u Bosni i Hercegovini bez odobrenja nadležnih institucija, odnosno bez ispunjavanja uslova propisanih Zakonom o poštama Bosne i Hercegovine i Zakonom o poštanskom prometu Federacije Bosne i Hercegovine.

Prema navedenom Konkurencijsko vijeće je donijelo odluku kao što je navedeno u tački 1. dispozitiva ovoga Rješenja.

Konkurencijsko vijeće u postupku nije razmatralo navode u Zahtjevu koji nisu direktno u vezi sa odredbama Zakona, a koji se odnose na nadležnosti i djelovanja drugih institucija (Federalna uprava za inspeksijske poslove, Agencije za poštanski promet Bosne i Hercegovine, Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine) niti zahtjev za tumačenje važećih propisa iz oblasti pružanja poštanskih usluga, te utvrđivanja eventualne neusklađenosti odredbi Zakona o poštama Bosne i Hercegovine i Zakona o poštanskom prometu Federacije Bosne i Hercegovine.

Troškovi predmetnog postupka

Na usmenoj raspravi, održanoj dana 22. aprila 2009. godine, Podnosilac zahtjeva je predložio, u smislu člana 105. stav (1) Zakona o upravnom postupku, da svaka stranka snosi svoje troškove postupka, dok je punomoćenik privrednog subjekta JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo tražio da se Podnosilac zahtjeva obaveže da snosi troškovi postupka (Zapisnik sa usmene rasprave broj: 01-06-26-056-25-II/08 od dana 22 aprila 2009. godine).

Vodilac postupka na usmenoj raspravi je upozorio stranke u postupku, na osnovu člana 105. stav (4) Zakona o upravnom postupku, na obavezu podnošenje zahtjeva za naknadu troškova postupka (sa specifikacijom troškova).

Budući da privredni subjekt JP BH POŠTA d.o.o. Sarajevo nije dostavio Konkurencijskom vijeću zahtjev za naknadu troškova postupka (specifikaciju troškova), u smislu člana 105. stav 4. Zakona o upravnom postupku, prije donošenja ovoga Rješenja, isti je izgubio pravo na naknadu troškova, te je Konkurencijsko vijeće odlučilo kao u tački 2) dispozitiva ovoga Rješenja.

Također, Konkurencijsko vijeće, u smislu člana 105. stav (1) Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine, je utvrdilo da svaka stranka snosi svoje troškove postupka, kao što je odlučeno u tački 3) ovoga Rješenja.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dopuštena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objave ovoga Rješenja.

Predsjednik
dr. Stjepo Pranjić